

i Behandlingen af disse Embedsmænd, saa er denne Uttring ogsaa tildeels imødegaaet af den før nævnte ærede Landstingsmand, idet det ikke kan nægtes, at deres Stilling er endeel forskjellig, idet Præsens Indtægter ere af en saadan Bessaffenhed, at de netop for den største Deel ogsaa efter denne Lovs Emanation blive uberørte. Men der er et andet Punkt, som naturligvis er kommet i Betragtning, at nemlig selve den Omstændighed, at flere af Sognets Medlemmer gaae bort fra Sognets Menighed, jo unægteligt staaer i et vist Forhold til Præssten, men derimod aldeles ikke i noget Forhold til Skolelæreren som Marsag, medens det derimod kommer til at fremtræde for ham som Virkning. Dette er dog et Punkt, som nødvendigvis maa have sig, og som naturligvis maa kunne medføre Forskelligheder i saa Henseende. Men, om man nu ogsaa vil indrømme, at der ved denne Lov kunde være Grund til at tage Hensyn til den Formindskelse af Indtægter, som vil finde Sted for Skolelærerne, saa kunde der jo dog være Spørgsmaal om, om man ikke her begik en Felt ved, som den ærede Forslagsstiller bemærkede, at gjøre Sagen fra en Menigheds Sag til en Communesag. Dette var, om jeg ikke feiler, netop et Hovedpunkt i hans Foredrag; men jeg mener dog, at Bestemmelsen i Loven, som den foreligger, i sig selv er ganske naturlig. Kirkesangeren er jo nemlig tillige Skolelærer, og dette er hans væsentligste Function. Det Særegne, som foranlediger, at der nu kan blive Spørgsmaal om ham i denne Lov, er det, at Kommunen har lønnet Skolelæreren ved Hjælp af Indtægter for kirkelige Handlinger, og disse Indtægter ere tagne med i Beregning i de approberede Skoleplaner.

Men det synes at være en ganske naturlig Folge deraf, at, naar Forandringer indtræde, hvorved disse Indtægter ikke længere komme frem i det Omfang som tidligere, saa bliver det Kommunens Sag paa anden Maade at sørge for, at dens Embedsmænd, Skolelæreren, faaer det, som maa ansees for at være det Tilstrækkelige. Nu kan man vistnok gaae ud fra, at, hvad der i den nuværende Skoleplan er bestemt, er meget langt fra at være overflødigt, og det forekommer mig derfor, at det

er ganske naturligt, at, naar en Commune ikke længer har Udflugt til at skaffe en Deel af Betalingen for sin Skolelærer igjennem de kirkelige Handlinger, saa er det Kommunens Sag at skaffe et tilsvarende anstændigt og passende Tilskud dertil. Der er virkelig slet ikke noget Principstridigt deri; thi det er Kommunens Sag at sørge for at skaffe Skolelæreren det Behørigte. Det kunde jo desuden blive Folgen, om det end ikke stod i Loven; thi, naar et Skolelærerembede var blevet betydeligt formindsket i sine Indtægter derved, at disse kirkelige Indtægter, om jeg saa maa kalde dem, vare faldne bort, og ikke længer Noget vilde søge et saadant Embede, saa er det klart, at Kommunen maatte skaffe de fornødne Indtægter tilveie, for at Embedet kunde blive overtaget. Jeg kan heller ikke troe, at den Misnoie, som er bleven omtalt fra forskjellige Sider, skal blive betydelig. Om det hele Besløb vil blive betydeligt eller ikke, er jo vel tvivlsomt; jeg antager dog ikke, at det vil være betydeligt, og da vil der jo heller ikke være stor Anledning til Klage; men, selv om det skulde være betydeligt, forekommer dog det, som jeg nu fremhævede, mig at være saa besvølet, at der i Virkeligheden ikke kan gjøres nogen begrundet Klage gjældende fra Kommunens Side over, at den maa skaffe det Fornødne tilveie til Skolelæreren. Om der kan fremkomme nogen Tvivl ved Ansættelsen af det Bederlag, der skal gives, tør jeg ikke sige; jeg troer imidlertid, at de allerede tilstedeværende Bestemmelser om Ansættelsen af Offre, og hvad der analogisk dermed maatte gjøres gjældende med Hensyn til andre Vædler gjennem de communale Autoriteter, vilde være tilstrækkelige til ogsaa at komme til en Regel for det Bederlag, der her skulde gives. Jeg troer, at her ikke vil fremtræde andre Bausfæligheder end de, der altid i forskjellig Retning fremkomme ved en Lov, der i det Hele etablerer et nyt Princip. Naar endelig den ærede Forslagsstiller har yttret, at, hvis man fik en bestemt Regel paa den Maade, som der i Lovforslaget er givet, vilde denne være staaet fast for bestandigt, da er dette ikke ganske Tilfældet. Denne Bestemmelse er kommen ind, fordi Ministeriet antog, at det ikke gif an paa